

Naročnina lista: Celo leto 80 din., pol leta 40 din., četrt leta 20 din., mesečno 7 din. Izven Jugoslavije: Celo leto 160 din. Inserter ali oznanila se zaračunajo po dogovoru; pri večkratnem inseriranju primeren popust. Upravišтво sprejema naročnino, inserate in reklamacije.

Naša Straža

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo

„Naša Straža“ izhaja v ponedeljek, sredo in petek. Uredništvo in upravišтво je v Mariboru, Koroška cesta št. 5. Z uredništvom se more govoriti vsaki dan samo od 11. do 12. ure. Rokopisi se ne vračajo. Nezaprte reklamacije so poštnine proste. Telefon Interurban št. 113.

24. številka.

MARIBOR, dne 17. aprila 1925.

Letnik I.

Demokratizem in samostalni demokrati.

Samostalni demokratje nosijo, kakor smo že dostikrat ugotovili, lažljivo ime. Imenujejo se od demokratije = ljudovlade, v istini pa se najbolj upirajo proti temu, da bi volja ljudstva v upravi države prišla do učinkovitega izraza.

V demokratski stranki ne dominira, ne prevladuje volja ljudstva, njegove pravice in zahteve, marveč v njej vodi glavno besedo politična klika. Ta majhna skupina ljudi je samostalna demokratska stranka. Sebični interesi te klike so končni cilji stranke in vse, karkoli stranka podvzema in izvaja, ima namen, da se ti interesi zadovoljijo v celoti, pa magari da pri tem propade narod. Zakon sebičnosti je edini zakon, ki vlada v stranki, vsi drugi zakoni: božji, cerkveni, pa tudi državni, se pušćajo v nemar, ako so v protivnosti z glavnim zakonom samostalne demokracije.

Ljudstvo je spoznalo vso sebičnost, nemoralnost in kvarljivost te stranke in zato ji po poedinih državah obrača hrbet.

Ta mesec so bile v Belgiji volitve v državni zbor. Pri teh volitvah so bili liberalci — torej bratci naših laži-demokratov tepeni, da je komaj polovica nekdanjih poslancev rešila svoje politično življenje. Isti politični pojav smo videli lansko leto pri volitvah na Angleškem, kjer so liberalci pretrpeli katastrofalen poraz. Slovenski samostalni demokratje se sredi veseljnega potopa političnega liberalizma v Evropi tolažijo s tem, da jih pri februarških volitvah letošnjega leta v naši državi val smrti ni popolnoma potegnil v globočino in smrt. To bi se bilo zgodilo nedvomno in sigurno, da niso bili na vladi. Bili so v posesti državne vlasti, za nje je delal ves upravni aparat, s katerim so vršili velik pritisk na vse uradnike in vse tiste, ki so odvisni od vlastodržcev. Ker so bila gospodom samostalnim demokratom široko odprta vrata do volilnih fondov, so imeli v najobilnejši meri na razpolago vsa sredstva, s katerimi so kupovali glasove ljudi, ki so v mizerem gmotnem položaju ter radi tega pristopni volilnemu podkupovanju. In kjer vsa ta sredstva niso dala dovolj jamstva za ugoden volilen uspeh, pa so se na debelo — kar na tisoče — kradle na voliščih volilne kroglice ter se iz skrinjice opozicijskih strank presipale v skrinjice vladnih strank, zlasti samostalno-demokratske stranke. Tako je ta stranka po poedinih pokrajinah, zlasti v Hrvatski in Slavoniji, ne samo obdržala število glasov, marveč ga je s fatvino tujih glasov še pomnožila.

Kdo bi torej po teh volitvah mogel dvomiti, da je samostalno-demokratska stranka v istini demokratska, da jo torej združuje na življenju svobodna volja svobodnega ljudstva?

Proti volji ljudstva izvoljeni, ti ljudje tudi vladajo proti volji ljudstva. Samostalno-demokratska gospoda ne veruje v Boga in v moralni zakon, ki iz njega izvira ter mora biti merodajen tudi za državo in njene upravitelje. Za nje bi vsaj ljudska volja morala biti suverena. Toda ni jih hujših gaziteljev ljudske volje, kakor so ljudje, ki se zbirajo v samostalno-demokratski stranki. Za to kliko je suverena samo ena in edina volja, to je volja voditeljev te od Boga in ljudstva zapuščene klike. Samo v eno suverenost verujejo ti dični politični eksemplari, in ta suverenost je interes in korist ljudi, ki tvorijo kliko.

Ljudje takšnih demokratskih kakovosti nimajo nobene pravice, da bi presojali in ocenjevali demokratizem drugih ter nasprotnim strankam odrekli demokratsko mišljenje in delovanje. Ako bi vse stranke bile tako demokratske, kakor je samostalno-demokratska stranka, ne bi o pravi demokraciji na svetu bilo niti sledu.

Modrijani, ki se zbirajo okoli »Jutra«, se v potu svojega obraza trudijo dokazati, da SLS ni demokratska ter prepisujejo svoje »dokaze« iz nemških brošur (knjižice), spisanih proti papežu in katoliški Cerkvi. Ako bi ta njihov dokaz kaj veljal, bi moral dokazati tudi nedemokratskost demokratske stranke, ker je za nje kot katoličane rimski papež cerkveni poglavar, katerega morajo oni ravno tako poslušati, kakor tisti katoličani, ki politično pripadajo SLS.

Koliko pa so v istini vredni ti liberalni dokazi, smo nepobito dokazali v 21. broju našega lista z dne 8. aprila. Ako je rimski papež Pij IX. obsodil materialistično načelo, da je avtoriteta samo svota števila in materialnih sil, je s tem obranil življensko načelo prave demokracije. Edina solidna in nepremakljiva podlaga vsake demokracije je naravno pravo. To so tiste iz narave in njenega Stvarnika izvirajoče pravice, ki so lastne vsakemu poedincu in v naravi utemeljenim nujnim društvenim formacijam brez vsake pozitivne zakonodaje, pred njo in tudi proti nji. Take pravice ne morejo biti odvisne od principa večine, ker si vsaka večina, ki jih zanika, sama izpodkopava temelj, na kojem stoji.

To je tudi osnova za zahtevo, katero so postavili zastopniki hrvatskega in slovenskega naroda pred vstopom teh narodov v sedanjo državo SHS, da se namreč ustava mora primesti ne z navadno, marveč s kvalificirano večino. Njihova predpostavka za to zahtevo je bilo pričakovanje, da bo kvalificirana večina bolje zaščitila one naravne pravice hrvatskega in slovenskega

ljudstva, ki so postojale pred ustvarjenjem sedanje države in ki jih ta država mora spoštovati.

Samostalni demokratje imajo za taka politična načela pripravljeno oznako klerikalizma. Mi pa vemo, da so ta načela edino demokratska ter da tudi naša država ne bo prej istinsko demokratska država, dokler se ne preosnuje v smislu teh načel.

Vse odloženo!

Ko se je Pašić že odpeljal na svoj dopust, so se samostojni demokratje še vedno tolažili, da se bo sedanja PP vlada spremenila v poslovno vlado z malimi spremembami, ki pa ne bi bile v škodo Pribečevićeve skupine. Najprej se je upalo, da bo ta skupina dobila še več portfeljev, potem se je pa tolažilo, da bodo dosedanj ostali če ne isti, pa vsaj drugi enaki po številu.

Napovedovalo se je, da bo Pašić med potjo predložil kralju rekonstrukcijo PP vlade. Domnevalo se je, da se bodo zasedli prazni portfelji, potem mesto dr. Šurmina in dr. Drinkovića, ki nista dobila mandata, — in da samostojni demokratje obdržijo 4 portfelje, če tudi bi odpadel minister pravde dr. Lukinić radi Thurn-Taxisove afere.

Pašić pri kralju.

Pašić je bil v Sarajevu res pri kralju, a ni predložil ukaza o rekonstrukciji PP vlade. Po avdijenci se

je Pašić odpeljal preko Hercegovine v Cavcat v Dalmacijo na odmor. Tako je vse odloženo najmanj za čas preko pravoslavnih praznikov do sestanka skupščine.

Vladna posvetovanja.

Minister Marko Gjuričić je v sredo dopoldne začel nadomestovati vladnega predsednika Pašića in sprejel najprej predsednika skupščine Marka Trifkovića v svrhu razgovora o delovnem programu narodne skupščine.

Zadnji seji ministrskega sveta pred pravoslavnimi prazniki je prisostovalo samo pet ministrov, ker so vsi drugi že na oddihu in praznikovanju izven Beograda. Na dnevnem redu te seje je bil pretres invalidskega zakona.

„Udruženje vojnih beguncev.“

V strahu za svoj obstoj na vladi so samostojni demokratje silno iznajdljivi in vsak čas si izmislijo kako alarmantno stvar, da bi radikale, ki vodijo razgovore z Radičevići, zopet pritegnili na sebe ter ogorčili proti Radičevićem. Zadnja samostojna demokratska senzacija je »Udruženje vojnih beguncev«.

Pribečevićeva »Riječ« v Zagrebu je v sredo prinesla pismo ali zapisnik »tretje redne seje« tega »udruženja« v Grazu. Samostojno-demokratska fantazija predstavlja vse vojne begunce iz naše države, organizirane v Grazu ter piše pismo, spomenico ali »sejni zapisnik«, v katerem se trdi, da je vojne begunce ustvarila nekdanja Radičeva agitacija, da so pa vojni begunci sedaj spregledali ter se zaupno obračajo do Pribečevića in drugih samostalno-demokratskih poslancev, naj jim izposlušajo amnestijo, da se lahko vrnejo v domovino, ki jim je še vedno tako zelo na srcu.

To vojno begunsko »udruženje« ima namen kompromitirati radičevce pred radikali, nima pa izgleda na uspeh, ker je preveč prozorno kot neumna in ponesrečena politična fantazija in spletkar. Prvič že radi tega, ker so samostojni demokratje že ponovno raztrosili vesti o raznih protidržavnih shodih in konferencah posameznih hrvatskih poslancev in se je potem vedno izkazalo,

da je bil dotični poslanec tedaj ali doma v Zagrebu ali pa celo v Beogradu v parlamentu. Drugič je znana stvar, da so ravno samostojni demokratje z zlorabo oblasti in drugače povzročili največ begov in dezertacij v tujino in da so končno še izposlovali, da se je lahko vrnil domov zloglasni Gagliardi, ki se mora po vsej pravici imenovati za največjega organizatorja in voditelja vseh beguncev in zarotnikov proti naši državi. Pred par leti je Gagliardi še po nemških in madžarskih listih sporočal Pašiću, da sovraži našo državo in da dela proti njej, potem so ga pa samostojni demokratje iz Hrvatske, ki so nekdanj z njim vneto, a nečastno služili Avstriji, priporočili radikalom kot posebno dobrega strokovnjaka za politične procese in veleizdajalec se je lahko vrnil in je še danes duša političnega preganjanja, ki ga samostojni demokratje izvajajo, radikali pa odobravajo in trpijo proti političnim nasprotnikom.

Če bi v resnici obstajalo tako »udruženje« vojnih beguncev, ogorčenih proti hrvatskim poslancem in tako vnetih za samostojno-demokratske prvake, potem bi samostojnim demokratom pač najbolje kazalo, da odlične člane tega »udruženja« kar pod roko kot nekdanj Gagliardi spravijo domov, ter uporabijo v svojih politično-bojnih vrstah.

Od praznika do praznika.

Pašićeva tajnost.

Pašić je na tihem odpotoval iz Beograda na svoje velikonočne počitnice. Kakor o njegovih politiki, tako so se tudi glede njegovega pota in praznikovanja širile najrazličnejše kombinacije, Pašić je pa svojo pot lepo na tihem ubral ter je pustil ministrske kandidate in vse druge politike v negotovosti najmanj do 28. t. m., ko se sestane skupščina, ali pa še dalje. Pašić tajno odhaja in prihaja popolnoma v skladu s svojo zagonetno politiko.

Ministrska izjava.

V torek zvečer, ko je bil Pašić že na potu, so se ministri sestali k seji, in objavilo se je, da zastopa Pašića Marko Gjuričić kot najstarejši član vlade. Ob odhodu Pašića je objavila beograjska »Pravda« naslednji razgovor z nekim ministrom:

»Rekonstrukcije in vladne krize ne bo pred Duhovem (Binkošti)«, pravi minister.

»Odkod ta sprememba načrta?« — vprašuje dopisnik.

»Vam se samo zdi neka sprememba. Spremembe ni, kar ni bilo nobenega gotovega načrta za krizo vlade. Govorilo se je o rekonstrukciji vecji ali manjši, pa so se politične prilike med tem spremenile in se je tudi vprašanje rekonstrukcije odložilo.«

»Kaj pa je z razgovori med vami in med Radičevom stranko?«

»Mi jih vodimo počasi in zrelo. Mi hočemo vse slišati in o vsem razmišljati. V politiki se nič ne lomi preko kolena. Upam, da bodo naši razgovori z Radičevići obrodili dobre sadove. Mi razgovarjamo in bomo razgovarjali. Čakamo tudi na njihov glavni odbor, da tudi njega slišimo. Razgovori, ki se vodijo, niso lahki ne za nas in ne za Radičevce. Oni so bili republikanci in tak

je njihov program, sedaj pa morajo to vse spremeniti, ali pa prevzeti program kakke monarhistične stranke.«

»Da ne mislite na program radikalne stranke?«

»Ne ravno, lahko je tudi program demokratske stranke. Mi v tem vprašanju sploh ne priganjamo.«

»Torej se kriza še ne bo tako hitro končala.«

»Pa saj sem vam rekel, da bo kriza šele po Duhovem!« —

Odlaganje.

Prišlo je torej v navado, da se veliki prazniki jemljejo kot datum važnejših političnih sklepov. Odlaganje sicer močno nasprotuje narodnim interesom, pa ker je že v navadi, se odlaga naprej od praznika do praznika. Ministri in radikalski prvaki ne bodo vedeli, kaj vse Pašić snuje, odlaganje od Uskrsa na Duhovo jim je zato še bolj pri rokah in končno tudi ne bo tako napačno, ker lahko Pašić med tem kako rekonstrukcijo ali kaj drugega samo začasno in poskusno odloči ter odloži glavno in važno še vedno za — Duhovo.

Proti blokom.

Pašić bloka saj za dalje časa ne mara — ne opozicijskega in ne vladnega s Pribečevićem. Iz opozicijskega bloka bi rad iztrgal Radičevce, od vlade pa odrinil Pribečevićevce. Te dni je Davidovičeva »Pravda« prinesla članek z naslovom »Pred razpadom blokov« ter ugotovila, da se držita oba bloka skupaj samo še formalno, ko so v opoziciji Radičevci nastopili svojo pot in v vladi že sam Pribečević občuti, da ima vzroke, hati se za svoj položaj.

Te dni so se po listih raznesle vesti, da so Radičević predlagali, naj bi zajedničarji stopili v vlado z radikali; seljačka stranka bi pa to vlado podpirala. Zajedničarji so ta predlog odklonili, češ, da se ne smatrajo za poseb-

no skupino hrvatskih poslancev. Sploh se pa zajedničarji držiyo veliko bolj linije opozicijskega bloka kot pa Radičevci pod vodstvom Pavla Radiča in dr. Šuprina, ki ste že svoje znane izjave podala brez predhodnega posvetovanja z drugimi voditelji bloka narodnega sporazuma.

Načelna politika proti odlašanju.

Likvidacija sedanjega vladnega ali takozvanega »nacionalnega« bloka je za Pašiča že gotova in sklenjena stvar, s katero se ne bi odlašalo, če ne bi bilo treba prepuščati precej časa razvoju razmer na Hrvatskem. Pašič si noče pozneje enkrat očitati: zakaj se ni počakalo, da se Radičevci vsaj sprejo z zajedničarji ali pa nastopijo popolnoma samostojna pota ter se tako izročijo radikalom na milost in nemilost. Pašič radi Radičevcev odlaga svoje odločitve od praznika na praznik, če bi pa imel same take načelno in programatično trdne nasprotnike kot je Slovenska ljudska stranka, bi bil pa gotovo že opustil svojo staro navado odlašanja in odlaganja in država vsled tega in vsled najrazličnejših dolgih kriz ne bi imela tako ogromne škode.

Politične vesti.

Hrvatski zajedničarji in Radičevci. »Novosti« v Beogradu so prinesle anonimno pismo nekega vodilnega člana Hrvatske zajednice, ki izraža svoje nezadovoljstvo nad pogajanjem, ki jih vodijo Radičevci z radikali, ter ugotavlja nevarnost razcepa hrvatskega poslanskega kluba v slučaju, da Radičevci sklenejo sporazum z radikali. Zagrebški »Hrvat« »Novostim« samo očita anonimnost izjave, katero pa potem še posnema brez vsakega komentarja.

Pravi vzrok zastoja pogajanja med našo državo in Italijo. Vladni listi so poročali, da so bila pogajanja prekinjena radi bolezní predsednika italijanske delegacije. Z dobro informirane strani pa se ponovno potrjuje vesti, da gre za velikanske koncesije, ki jih zahtevajo Italijani. Koncesije so težke, zato jih sedanja delegacija brez popolnega odobrenja vlade ni mogla sprejeti. Načelnik naše delegacije dr. Rybar je radi tega odpotoval v Belgrad. Glavne koncesije se tičejo vprašanja Zadra, katerega hočejo Italijani kot mirovno bazo za svojo ekspanzivnost na našem Primorju. Celó v vladnih krogih so radi italijanskih zahtev nekoliko ogorčeni. Vendar pa dvomijo, da bi vlada teh novih ponizajočih zahtev s strani Italije ne sprejela. Značilno je, da je dr. Ninčič odpotval na Sušak. Kot povod za to njegovo potovanje navajajo, da potuje na oddih. Vsekakor je prav zanimivo, da dr. Ninčič odpotuje, ko bi moral prav sedaj v Beogradu v zunanjem ministristvu zavzemati stališče napram novim grabežljivim zahtevam Italijanov.

Obtožbe in pritožbe. Opozicijski blok pripravlja obtožnico proti samostojno-demokratskemu ministru pravde dr. Lukiniću radi afeře Thurn-Taxis z zahtevo, naj se ministra pozove pred sodišče. Obtožnica bo vložena takoj ob sestanku skupščine. Nemški poslanci iz Vojvodine bodo pa pred sodiščem vložili tožbe proti nasilnim agitatorjem radikalov in samostojnih demokratov, ki so opozicijske volilce pretepali, gmotno oškodovali ter zakrivali še druga kazniva dejanja.

Pred sestankom Male antante. Ne glede na to, da se vodi naša zunanja politika brez vsake parlamentarne

Mali svet naših očetov.

Roman v treh delih. Spisal Antonio Fogazzaro.

Prevod iz italijanščine.

»Priporočila se bom Materi božji Karavinski, dragi moj Pinč«, je rekla. »Hu, kakšno jezero!«

Brodar je znal z glavo in se nasmehnil.

»Se nekaj«, je zaklical Pasotti, »ali imaš tudi jadro?«

»Gori v hiši je«, je odgovoril Pinč. »Ali naj grem ponj? Gospa se bo menda zbala. Glejte, glejte, valovi že pljuskajo čez.«

»Idi!« je ukazal Pasotti.

Gospa, ki je bila gluha kot zemlja, in ni slišala nobene besedice pogovora, se je zelo čudila, ko je videla, da je Pič odšel. Vprašala je svojega soproga, kam gre.

»Po jadro!« je zavpil Pasotti vanjo.

Naprej sklonjena je odpirala usta, da bi kak glas ujela, a zaman.

»Po jadro!« je ponovil še glasneje in prislonil obojno votlo dlan k ustom.

Mislila je, da je razumela; zato se je vsa stresla od bojazni in naredila s prstom v zrak nekakšen hieroglifski vprašaj. V odgovor ji je Pasotti naredil tudi nekakšen krog v zraku in pihnil vanj. Potem je pokimal, ne da bi kaj rekel. Vsa v trepetu je žena vstala, da bi izstopila.

»Izstopim!« je rekla, polna bojazni. »Izstopim. Peš pojdem.«

Soproj jo je zagrabil za roko in jo potisnil nazaj na sedež; pri tem jo je srdito pogledal.

Tedaj se je vrnil brodnik z jadrom. Uboga žena se je zvijala, zdihovala in imela solze v očeh. Milo se je

Novodošlo originalno angleško sukno

modno perilo, samoveznice klobuke itd.

Fr. Mastek, Glavni trg 16.

kontrole, je treba poudariti še kot posebno značilno, da se iz vladnih krogov ne izda niti najmanjše poročilo glede sestanka Male antante v Bukarešti. Listi poročajo samo to, kar zvedo iz čeških, rumunskih in drugih listov, vladi, odnosno zunanjemu ministristvu se pa ne zdi vredno, da bi se objavila vsaj gotova določitev dnevnega reda in vsega drugega, kar se bo sprožilo na tej konferenci od strani naših zastopnikov. Nedavno je eden od beograjskih listov poročal, da bo na konferenci naš vojni minister iznesel važna poročila in material glede bolgarskega oboroževanja. Ta vest, ki je gotovo zelo važna, je šla v svet ob popolni brezbriznosti vlade, ki bi se morala, če že ne poprej, vsaj sedaj izjaviti glede konference.

Po svetu.

Atentat na bolgarskega kralja Borisa. Dne 14. t. m. so v Bolgariji dosedaj neznani napadalci izvršili atentat na bolgarskega kralja Borisa. V zasedi na Arabokonoškem klancu v bližini Sofije je pričakala kraljev avto tolpa kakih 5—6 mož, oboroženih s puškami. Ko se je avto približal, so otvorili ogenj nanj ter ubili dva kraljeva spremljevalca, šoferja pa težko ranili. Kralj Boris je nato mesto šoferja sam vodil avto ter srečno utekel krogom napadalcev. V mestu Orhanija je alarimiral vojaštvo, ki je atentatorje takoj zasledovalo ter enega od njih tudi ujelo. Kralj Boris se je med tem vrnil v Sofijo, kjer mu je prebivalstvo, ki je med tem že zvedelo o atentatu, priredilo burne ovacije. O povzročiteljih atentata so poročila zelo različna. Uradno poročilo pravi, da so izvršili atentat člani zemljoradniško-komunistične organizacije »Frontak«, ki je zadnje čase izvršila v Bolgariji številne atentate. Druga poročila pravijo, da so kralja napadli razbojniki, ki ogrožajo v Bolgariji javno varnost. Napad so izvršili, ker kralja niso spoznali. Pred par tedni so na enak način ustavili kraljev avto v bližini Sofije ter hoteli potnik ropati. Eden razbojnikov pa je kralja spoznal in tolpa ga je takoj s pokloni in opravičili izpustila.

Politični umori v Bolgariji. Po vojni se ne more nesrečna Bolgarija pomiriti. Upor sledi za uporom, prelivajo se potoki krvi za nadvlado posameznih strank. Zadnje čase so se počeli strahovito širiti politični umori. Bolgarski notranji minister Rusev je izjavil, da so komunistične teroristične organizacije dosedaj v Bolgariji ubile 152 vladnih pristašev: poslancev in uradnikov. Komunistični atentatorji dobivajo baje za vsako žrtev bogate nagrade. A nič manj pridni niso atentatorji, katere plačuje vlada, da spravljajo s poti neprijetne voditelje opozicije. Dne 15. t. m. je bil po atentatorjih ubit v vasi Ada zemljoradniški poslanec Atki Efendija. Istega dne je padel kot žrtev atentata vladni pristaš poslanec Georgijev. Ubit je bil sredi Sofije.

ozirala proti bregu, a vendar je molčala. Pinč je dvignil jambor in privezal oba spodnja konca jadra. Pa vprav, ko je hotela barčica odriniti, je zagrmel izpod hodnika debel glas:

»Počakajte, počakajte, gospod kontrolor!« Obenem se je prikazal rdečeličen duhovnik s precejšnjim trebuškom. Na glavi je imel črn slamnik, v ustih smotko in pod pazduho je tiščal dežnik.

»O, gospod župnik!« je vzkliknil Pasotti. »Bravo! tudi Vi na obeh? Greste z nami v Cresogno?«

»Če me vzamete s seboj!« je odgovoril župnik iz Prvine in stopil navzdol proti barki. »O, glejte, tudi gospa Barbara je tu!«

In njegovo tolsto lice se je razjasnilo, njegov močni glas pa je postal mil in sladak.

»Strašno se boji, reva«, se je norčeval Pasotti, medtem se je župnik priklanjal in smehljaj gospej, kateri je pa naknadna teža bojazen le še povečala. Molče je začela nekaj mahati z rokami, kakor da bi bili vsi bolj gluhi kot ona. Kazala je na jezero, na jadro, na ogromno župnikovo težo, obračala oči proti nebu, pritiskala roke na srce in si pokrivala obraz.

»Saj nisem tako težek, ne«, je smehljaje rekel župnik. »Ti pa kar molči«, je rekel, obrnjen proti Pinču, ki je bil nekaj nespoštljivo zamomljal. »Prismoda neumna.«

»Veste«, je zaklical Pasotti, veste, kaj naredimo, da jo bo strah minil? Pinč, ali imaš mizico in karte za tarok?«

»Malo zamazane so«, je odgovoril Pinč, »imam jih pa.«

Težko je bilo dopovedati gospej Barbari, za kaj gre. Ni hotela razumeti, niti tedaj ne, ko ji je soprog po sili stisnil v roko šop umazanih kart.

Georgijev je bil rezervni general, sedaj pa predsednik parlamentarnega odbora za notranjo politiko.

Gospodarska podonavska unija. Odbor Zveze narodov še vedno ni zavzel načrta o ustanovitvi neke vrste velike skupne države ob Donavi, katero bi tvorile v glavnem nasledstvene države. Kot nekak prehod k ustanovitvi take države bi naj osnovala Avstrija, Čehoslovaška, Madžarska in Jugoslavija gospodarsko unijo. Zveza narodov namerava v kratkem času sklicati konferenco, ki bo razpravljala o tem vprašanju in na katero bodo pozvane poleg naše države še Avstrija, Čehoslovaška, Madžarska, Rumunija in Poljska. Pred to konferenco se bo vršila posebna anketa, kako bi se olajšalo potovanje v poedine srednjeevropske države, zlasti, da se uredi končno vprašanje vizuma. Načrt Zveze narodov o podonavski gospodarski uniji je sicer zelo idealno zamišljen, toda pri dobri volji držav, ki pridejo pri odločevanju v poštev, bi se vprašanje, ki je za srednjo Evropo nad vse važno, dalo ugodno rešiti.

Ogrsko-ruska trgovska pogodba ne bode ratificirana. Med Madžarsko in Rusijo se že dalje časa vodijo trgovska pogajanja, ki so v glavnem že zaključena, tako da bi celokupna pogodba prišla že v kratkem v parlament v ratifikacijo. Sedaj je madžarska vlada predložila Rusiji, da se ratifikacija odloži za šest mesecev, na kar je Rusija pristala pod pogojem, da se izpusti iz pogodbe točka o maksimalnih ugodnostih. Ker madžarska vlada na to ne more pristati, je sigurno, da ta trgovska pogodba za enkrat ne bo sklenjena.

Justifikacija morilca Hartmanna. Dne 15. t. m. je bil Hannoveru obglavljen morilec Haarmann. Njegovo justifikacijo je sodnija objavila po mestu z velikimi lepaki. Svočas je njegov proces vzbujal po celi Nemčiji in izven države ogromno zanimanje, ker je bil Haarmann eden največjih zverinskih zločincev, ki so kedaj stali pred sodnijo. Vsled drugih važnih vprašanj, ki danes Nemčijo zanimajo, pa je bil Haarmann kmalu pozabljen in njegova justifikacija je ostala skoro neopazna.

Polet na severni tečaj. Ekspedicija norveškega raziskovalca Amundsen, ki si je nadel nevarno nalogo, da odkrije severni tečaj, je dospela te dni z obema ladjama »Hobby« in »Fram« na Spitzberge. Amundsen bo delal z letali, s katerimi misli poleteti na tečaj, nekaj časa poskusne lete, da prouči klimatične razmere okrog tečaja; koncem aprila se bo pa z dvema letali dvignil na polet k tečaju, katerega namerava doseči v 12 urah.

Veliki manevri ameriške mornarice. Ameriška mornarica bo priredila koncem tega meseca na Tihem oceanu velikanske manevre, ki bodo sigurno največji, kar se jih je kedaj vršilo. Nad 100 bojnih ladij bo pod zapovedništvom 9 admiralov skušalo zavzeti Havajske otoke in Honolulu, katere bodo branile podmornice. Po manevrih bo celokupno brodovje obiskalo Avstralijo. Pogoste pomorske vaje, ki se vršijo na Tihem oceanu kažejo, da se Amerika resno pripravlja na spopad z Japonci in morda bomo še doživeli novo svetovno klanje, ki se bo pa topot vršilo daleč od naših mej na obali Tihnega oceana.

Iz Slovenije.

Dr. Pivko in resnicoljubnost. V velikonočno številko »Tabora« je spustil g. dr. Pivko nekak člančič, v katerem trdi, da so bila poročila naših listov o njegovem

Vendar pa niso mogli takoj pričeti. Le s težavo sta vesli čoln rinili naprej proti ustju reke San Mamette, kjer so mislili, da bodo razpeli jadra. Pa valovi, ki so se valili od obrežja, so se borili z novimi, prihajajočimi od morja in barčica je plesala v razpenjenem vrtincu. Gospa je jokala. Pasotti pa je zmerjal Pinča, zakaj se ni držal v zadostni razdalji ob brega. Tedaj se je pa župnik krepko vstopil v sredo barke, zgrabil dve vesli, ki sta ležali na dnu, ter ju tako krepko zastavil, da so že po par sunkih bili iz nevarnega mesta. Razpeli so jadro in že je čoln drvel naprej, medtem ko je gredelj spredaj rezal valove, ki so lahko šumeli. Tedaj se je župnik usedel poleg gospe Barbare, ki je mižala in šepetala pobožne vzdihljaje. Pasotti pa je nepotrpežljivo trkal po mizici s šopom kart in morali so začeti igrati.

V tem pa se je počasi, počasi bližal sivi dež. Zagrmel je bil gore in udušil piš vetra. In čim je veter pojemal, je gospa prihajala zopet k sapi; vdana v usodo je igrala ter ostala mirna, če je naredila kakšno napako ali če se je mož vsled tega raztogotil. Ko pa so začele padati prve deževne kaplje na jadro in na umirjeno valovje, ki se je sedaj v brevetrju zibalo proti čerem Teutiona, in je brodar spel jadro ter spet poprijel za vesli, tedaj se je gospa Barbara od srca oddahnila. »Dobri, dobri Pinč!« je rekla nežno; in tedaj pa je začela igrati z neko vneto, z nekim ognjem, z neko blaznostjo v obrazu, ki je ni vznemiril noben pogrešek več in nobena graja.

Mnogo vetrovnih in deževnih, mnogo solčnih in viharov dni je šlo čez Lugansko jezero in čez gorovje Valsolda od dneva, ko so igrali tarok gospa Pasotti, njen mož, davčni kontrolor v pokoju, in župnik iz Purie v barki, ki je počasi drčala skozi deževen oblak ob čerem med San Mametto in Cressogno.

(Dalje prihodnjik.)

klavernem nastopu v skupščini neresnična. S svojimi puhlimi vrsticami v »Taboru« bi rad Pivko povdaruil: Klerikalno časopisje poroča laž, Žerjavovo »Jutro« pa prinaša svetopisemsko čiste resnice. Tokrat se ne bomo spuščali v dokazovanje, da so bila ravno »Jutrova« poročila o Pivkovih skupščinskih nastopih lažnjiva, ampak bomo Pivku malo izprašali vest z ozirom na popolnoma neresnična poročila, katera je spuščal v »Taboru« in »Jutru« pred volitvami in tudi sedaj kot poslanec. Pred volitvami po dr. Pivkovih poročilih ni bil nobeden od njegovih shodov obiskan od manj nego 100 volilcev, ki so mu pritrdjevali, odobravalii njegova izvajanja in obljubliali, da bodo vsi volili policajdemokrate. In vendar zna vsak odrasel Slovenec na Spod. Štajerskem, kako se je Pivku na vseh javnih shodih po deželi godila slaba, kako je večkrat moral pred razjarjenimi volilci pobrati šila in kopita in pobegniti. Ako je dr. Pivko pred volitvami povsod tako sijajno in med odobravanjem zboroval, zakaj je pa potem v skupščini govoril o klerikalnem volilnem terorju itd.! Kakor pred volitvami so še pa prav posebno sedaj po volitvah, ko nastopa dr. Pivko kot poslanec na shodih, njegova poročila v »Taboru« in »Jutru« od prve do zadnje črke neresnična. Višek neresnice pa prinaša o poteku Pivkovih shodov v ptujskem okraju četrtkov »Tabor«. Na velikonočni pondeljek je Pivko zboroval v Št. Vidu pri Ptuj in v Stojncih. Na prvem shodu je bilo po Pivkovem štetju 100, na drugem 200 volilcev. Oba shoda sijajna, ki sta utrdila po ptujskem okraju šance politike SDS. Da bo resnicoljubna javnost lahko uvidela, kako lažnjivi sta ravnokar pribiti poročili, naj samo pomisli: Ptujski okraj je, izvzemši učiteljstvo in nekaj uradnikov, celotno v taboru SLS. Tukaj so naši najboljši zavedni možje, ki so Pivka in njegovo politiko z vso odločnostjo odklanjali že pred volitvami. Dr. Pivko je kot narodni poslanec javno v skupščini dolžil naše najboljše možje v ptujskem okraju volilne nepoštenosti in sedaj bi naj ti možje se kar na stotine zbirali krog njega, ga poslušali, in mu pritrdjevali! Komaj je pogledal Pivko v Beograd, že je obljubljal, kako bo ravno on kot član vladne stranke storil vse za sadilce tobaka, katerih je največ ravno v ptujskem okraju. In po tej bahariji je moral Pivko priznati v »Taboru«, da ni samo nič dosegal za sadilce tobaka v Sloveniji, ampak je celo sajenje tobaka v Sloveniji za bodoče prepovedano. Sedaj bi naj na javnem shodu slovenski sadilci tobaka iz ptujskega okraja Pivkovo poročilo o posredovanju za uničenje tobakarstva na Slov. Štajerskem mirno poslušali in celo odobravalii! Za tako neumne pa vendar ne sme imeti gospod Pivko niti najbolj verne čitatelje »Tabora«. — Treba tudi pred vsem omeniti, da je prinesel dr. Pivko svojim volilcem iz Beograda poročilo, da je on sam vneto glasoval za novo nezno davčno obremenitev vseh slojev v Sloveniji. Dr. Pivko je celo izjavil poslancu Vesenjaku, ko je bil g. Vesenjak za to, da se uporabi naš davčni denar pred vsem za slovenske potrebe, da on (Pivko) ne vidi pred seboj, kakor klerikalci, Slovenijo in njene potrebe, ampak vedno celo državo. Pivko je torej odločno za to, da naj mala Slovenija samo plačuje, a njene potrebe so mu deveta briga. — Ravnokar povedano treba pomisliti, si predstaviti kmeta iz ptujskega okraja, kateremu je Pivkovo protiljudsko čelovanje znano, in potem bo lahko uvidel laž, katero beleži »Tabor« o Pivkovih shodih po ptujskem okraju. Ravno veliki teden je dobil gospod ptujski profesor Mlakar dekret iz Beograda, da je kar preko noči in brez vzroka prestavljen iz Ptuja v Prokuplje v južno Srbijo. Ta gospod Mlakar je znan in nad vse priljubljen kot eden najboljših vzgojiteljev srednješolske mladine po celotnem ptujskem okraju in ta ljubljene kmetov iz ptujske okolice je bil prestavljen na dr. Pivkovo priporočilo, kar je kmetom dobro znano! Za to, ker je Pivko izposloval Mlakarjevo premestitev, bi naj kmetje iz ptujskega okraja Pivka mirno poslušali in odobravalii, da bodo v bodoče našo mladino mesto slov. profesorjev vzgojevali srbski. — Tako torej zgleda v kratkih obrisih Pivkova resnicoljubnost! Velikonočno pisanko, katero je zvalil Pivko v »Taboru« za klerikalce, naj jo le obdrži v svojem carzanskem žepu, iz kojega je dosedaj po časopisju trosil najdebelejše neresnice.

Pivkovi zborovalci. Na zborovanja Žerjavove stranke, kjer nastopa kot govornik dr. Ljudevit Pivko, zborna tajništvo SDS vse šole in orjunaše. Tako so n. pr. na zborovanju SDS v ptujskem okraju poslali Žerjavovci iz Ptuja, Ormoža, Pragerskega, Ptujске gore in Maribora posebno Pivkovo telesno gardo, ki bi naj na shodih tvorila »ljudske množice«. Kljub temu pa dr. Pivko v Št. Vidu in v Stojncih ni mogel zborovati.

Značilno za našega carzanskega junaka dr. Pivka. Žerjavovo časopisje se kaj rado sklicuje na nemško-avstrijsko časopisje, ako so poročila teh listov v prilogi Pašič-Pribičevićevemu režimu. Radi omenjene prakse Žerjavovcev hočemo tudi mi citirati carzanskemu junaku dr. Pivku, kaj je prinesla o njegovi akciji graška »Tagespost« od 12. aprila. Članek je naslovljen »Verrat von Carzano« in je izpod peresa višjega bivšega avstrijskega oficirja, ki je bil očividec dogodkov pri Carzano. Med drugim ugotavlja pisec omenjenega članka tudi stavek, ki je prav posebno značilen za svoječasno značajnost dr. Pivka. »Tagespost« piše: Da bomo natančno poučeni o značaju dr. Pivka, je treba omeniti, da je bil Pivko 14 dni pred spopadom pri Carzano od cesarja osebno odlikovan z redom železne krone 3. razreda; odlikovanje, ki se mora imenovati v onem času za nadporočnika kot nekaj posebno visokega in to še tem bolj, ako si predložimo, kako se je tedaj cenila dekoracija iz rok cesarja. Rajni in bivši avstro-ogrski cesar Karl sam je pripel na prsa »največjega« Jugoslovana izvanredni red železne krone 3. razreda in tega gotovo ni storil, ker je bil Pivko tedaj prepričan Jugoslovčan, ampak

z za nadporočnika najvišjimi vojaškimi redi dekorirani bojevniki za avstrijske interese. V beograjski skupščini imamo gotovo samo enega poslanca, katerega je osebno odlikoval avstrijski cesar in to je danes največji Jugosloven — vitez reda avstrijske železne krone — dr. Ljudevit Pivko! Značaj dr. Pivka iz leta 1917 in danes spada samo v pribežališče enakih značajnosti in to je Pribičevićeva, Žerjavova, Wilderjeva, Lukiničeva in Krizmanova v tem oziru res samostojno-demokratska stranka!

Farna cerkev v Št. Ilju v Slov. gor. dobi nov veliki zvon, ki bo slovesno blagoslovljen ob mariborskega škofa dr. Karlina v nedeljo, dne 26. aprila ob 9. uri dopoldne. Ta velikan, ki tehta 2030 kg, bo slovesno prepeljan iz Bühlrove zvonolivarne že v soboto, dne 25. t. m., in bode slavnostni sprejem v Št. Ilju v soboto ob dveh popoldne. V soboto in v nedeljo igra pri tej cerkveni slovesnosti godba Kat. omladine iz Maribora.

Ptuj. Tukajšnje Izboraževalno društvo in Bralno društvo Podvinci je vprizorilo ob obilni udeležbi dne 5. t. m. v Narodnem domu dr. Krekovo igro »Turški križ« v prid novim farnim orgljam. Že dolgo nismo imeli takega užitka, kot nam ga je nudila ta igra! Vloge so bile zelo dobro in srečno razdeljene, kajti vsak posamezni igralec je bil s celim srcem pri izvajanju raznih dejanj. Posebno je ugajala Uršula kot zavedna in krepostna Slovenka, ki je s svojo neustrašenostjo in trdnim zaupanjem v Marijo rešila brata Joška iz turškega suženjstva. Oči gledalcev so z zadovoljstvom opazovale vsak nastop Joška kot bojevitega Jusuf-paša, ki je z vsakim migljajem, vsako kretnjo razodeval, da se je popolnoma uživel v svojo vlogo. Seveda je tudi primerna, dragoceno okrašena turška obleka prav ugodno učinkovala na gledalce. Izvrstno nas je zabaval boječ-korajžen rešetar Ribničan, ki je svojo težko vlogo izborna pogodil. Tudi jokavo zaljubljeni luteranski pastor je svojo vlogo kot izdajalec izvrstno rešil, kakor tudi dobrodusna teta Mina. Zelo so ugajala dekleta in fantje v njihovih pestrih narodnih nošah. Obilna udeležba dokazuje, da ljudstvo živo čuti potrebo po takih prireditvah. Vsa čast in hvala vsem sotrudnikom!

V Ptuj se bo vršila efektna loterija v korist novih orgelj v župijski cerkvi sv. Petra in Pavla. Dobitkov je vseh skupaj 250 in so res prvovrstni, kakor: konj, šivalni stroj, bicikl, polovnjak vina itd. Vsaka srečka stane komaj 5 D in jih je naročiti pri župnem uradu sv. Petra in Pavla v Ptuj.

Vsi zavedni Slovenci iz Ptuja in okolice z veseljem pozdravljamo nakup znane gostilne »Pri zamorcu« v Ptuj, ki je prešla v roke našega povsod znanega in najboljšega pristaša g. Mihaela Brenčiča iz Spuhlje. Osebnost g. M. Brenčiča nam že jamči, da bo odslej v zgoraj omenjeni gostilni najboljše vino, kuhinja in prvovrstna postrežba. Ker je ravno g. Brenčič kupil gostilno »Pri zamorcu«, je velikega pomena za pristaše naše stranke, ki bodo imeli ravno v Brenčičevi gostilni prostore za prirejanje veselja in zborovanj. Gostilno g. Brenčiča najtoplejše priporočamo vsem našim pristašem.

Smrt blagega moža v Zavrču. Enega najboljših mož župnije je pobrala nenadna bolezen. Bil je to g. Jos. Vuk, trgovec v Dubravi. Kot vzoren krščanski mož je bil velik dobrotnik za cerkev in reveže; kot prist SLS je imel vedno naročene vse krščanske liste. Imel je dne 10. t. m. nad vse lep pogreb, katerega se je udeležilo veliko ljudstva ter več duhovnikov, prijateljev pokojnega. Poslovilne besede mu je govoril na grobu preč. g. dekan Podvinski, katerim je sledila žalostinka moškega zbora od Sv. Marjete. Blagemu možu svetila večna luč!

V vodnjak je padel in utonil na veliki petek popoldne Florijan Perše, ugleden kmet v Podgorju pri Slovenjgradcu. Ker je sesalka odpovedala svoje delo, je moral popraviti in je pri tem zadenjski stopil ter se ponesrečil. V bližini so bili še drugi delavci, pa le eden, Franc Plešej, je videl hipni padec. Mogli so le mrtvega dvigniti iz globokine. Rajni je imel 49 let, je bil priden gospodar, dober oče svojim otrokom, zelo priljubljen, naročnik naših listov, stalen ud Družbe sv. Mohorja in 24 let cerkveni ključar pri podružnici sv. Duha. Zapušča žalostno vdovo, vrlo mater osmih še živčih otrok, šestih še nepreskrbljenih. Pogreb je bil na veliko noč popoldne ob obilni udeležbi sorodnikov in mnogih drugih prijateljev. Naj v miru počivajo njegovi zemeljski ostanki, blagi duši pa naj sveti večna luč!

Vojaki iz svetovne vojne! Na vsestranska vprašanja, kedaj se vrši letos sestanek iz občini zbor naše Zveze, odgovarjamo: nepreklicno dne 30. avgusta na Brezjah. Takrat si podamo spet bratske roke in prepletamo celo Slovenijo s podružnicami po natančno začrtanih pravilih. Leta 1926 pa pohitimo kam v prijazno Štajersko, da ustrezemo tovarišem iz mariborske oblasti. Odbor.

V petek, 24. aprila t. l. zvečer ob pol osmih bo v dvorani
Zadružne gospodarske banke v Mariboru

koroški večer,

ki ga priredi kot svoj III. prosvetni večer Prosvetna zveza v Mariboru.

Predava profesor dr. K. Capuder iz Ljubljane.

Krasne skioptične slike, koroške narodne pesmi, glasbene točke!

Prijateljem dobre vinske kapljice iz Maribora in okolice priporočamo vinotoč g. Mirka Baumana v Št. Ilju v Slov. gor. Vinotoč je otvoril g. Bauman doma na Zmrzlem ob Jareninski cesti, kakih 20 minut od šentiljskega kolodvora.

Dnevne novice.

Pflanzer-Baltin in Žunkovič. Zadnje dni so časopisi objavili vest, da je general-polkovnik Pflanzer-Baltin, kateri je proti koncu vojne v Albaniji zelo vrato lomno in nesrečno operiral, na Dunaju umrl. Mož je bil skrajno brezobziren; kogar si je vzel na piko, ta mu je podlegel. Bil je tudi strasten nacionalist, ki je očitno sovražil vsakega slovansko čutečega častnika, dočim je slovanske renegate zelo cenil. Okoli njega je bilo vedno dovolj ovaduhov in hinavcev. On je svojčas tudi poslal ovadbo na vojno ministrstvo, da je bil takratni major Davorin Žunkovič leta 1911 kazensko takoj umirovljen in vpisan v »Črno knjigo« kot »p. u.« (politično nezanesljiv). Neposreden povod k temu je dala Žunkovičeva šesta izdaja obširne knjige: »Die Slaven, ein Urvolk Europas«, pri kateri ga je posebno hudo razdražil izizvalni naslov, ker je to smatral kot izredno drznost aktivnega častnika. — Toda, kakor slovenski pregovor pravi: čez sedem let vse prav pride — sta se leta 1918 oba v tej stvari podrobno pogovorila. Meseca oktobra je prišel Pflanzer-Baltin po svojem neslavnem umiku iz Albanije z velikim štabom v Podgorico. Poveljnik mesta in okraja severno Skaderskega jezera je bil takrat podpolkovnik Žunkovič. Ta je vojnim nesrečnejšem šel zelo na roko, za kar se mu je prišel zahvaliti general sam. Pri tej priložnosti, ga je Žunkovič spomnil na to, kar se je pred sedmimi leti odigralo. Nato mu je general rekel: Oprostite, jaz sem bil takrat slabo informiran! Žunkovič je odgovoril: »Dolžnost vsakega je, ovadbo ali prezirati ali pa vestno prepričati se, kaj da je na tem, — ne pa spraviti poštenega človeka brez vsake preiskave za celo življenje v nesrečo! Nato se je general, občutno prizadet odpravil brez vsake besede.

Smrt zadnjega poveljnika hrvatskega domobranstva. Na veliko soboto je na smrt zadela kap zadnjega poveljnika hrvatskega domobranstva, podmaršala Mihaela Mihaljeviča. Zjutraj se je odpravil na praznike v svoje rojstne kraje in ko je v kavarni popil kavo ter se poslovil od prijateljev — se je zgrudil mrtev na tla. Pokojni — seljaški sin in zvest Hrvat je dobil ob preobratu od Narodne večje oblasti nad vojsko, kmalu je bil pa krivično in nepravilno izpodrinjen in se je moral še dolgo boriti za bedno kronsko penzijo »bivšega« oficirja. Pokojnega podmaršala so pokopali v Zagrebu na Veliki pondeljek ob lepi udeležbi prijateljev in tovarišev, ki so vojaško čast ob pogrebu z ozirom na bridke izkušnje pokojnega v naši vojski odklonili.

Tujski promet odbija nedvomno naše obmejne prometne razmere. Tujci se naravnost boje prestopiti našo mejo. Premalo se gleda na udobnost potovanja, osobito na priprave zveze, na uljudnost napram potnikom, na red v vlakih (vozovi za nekadilce) in drugo. Potniki, ki so se preje vozili preko Maribora v Trst, ali preko Maribora — Prevalje na Koroško, se vozijo sedaj preko Brucka na Muri, vključno temu, da je ta pot veliko daljša. Mi imamo, n. pr. na koroški progi, samo dva vlaka, ki vozita čez mejo, dva se pa ustavita že v Prevaljah. Avstrijska vlaka, ki odpeljeta iz Celovca ob 13.33 in 20.05, nimata zveze z našimi vlaki, ravno tako ne ista, ki pripeljeta iz Pliberka v Celovec ob 7.44 in 17.04. Če bi se odpeljal z vlakom ob 20.05 iz Celovca, bi bil lahko ob 1.10 v Mariboru, kar bi bilo kaj pripravno, istotako, če bi odpeljal zjutraj vlak ob 2.41 iz Maribora in prispel v Celovec že ob 7.44, namesto šele ob 10.14. Ali ne bi povzdignile boljše zveze tujski in turistovski promet? V drugih državah ustrezajo potujočemu občinstvu, pri nas so pa mnenja, da so potniki zaradi železnice tu in ne narobe! — Isto velja tudi glede zveze z Gradcem in osobito glede zvez na naših domačih stranskih progah, od katerih imajo nekatere prav karakteristično-brezglave vozne rede. — Malo več razumevanja bi se po tolikih letih že smelo pričakovati, osobito, ker je vožnja po naših železnicah »precej« draga!

Čitateljem »Naše Straže.« »Straža« je prinesla v podlistku dva dela od vseh z velikim zanimanjem čitanega romana »Dušica.« Delo je prevajal iz francoščine na slovensko mariborski bogoslovni profesor dr. A. Jehart, ki pa potuje sedaj že mesece po sveti deželi. G. dr. Jehart se vrne junija meseca in bo začel takoj nadaljevati prevod tretjega dela »Dušice.«

Razlaga uradniškega zakona in razsodbe održavne-ga sveta. Na pritožbe državnih uslužbencev proti prevodbi po uradniškem zakonu je izrekel državni svet več važnih razsodb. V naslednjem sledijo najvažnejše v informacijo: 1. Tudi neprevedeni uradniki (člen 243), kateri so dovršili zakonito določeno službeno dobo (člen 139 in 234) dobivajo pokojnino po novem zakonu (odločba z dne 8. oktobra 1924, št. 31.581). 2. Po členu 239. zakona prejemajo uslužbenci, upokojeni po pravomočnosti tega zakona, pokojnino po odredbah dotedanjih zakonov, a podlaga za odmero pokojnin je samo in edino plača, ki jo je imel uslužbenec ob upokojitvi (odločba z dne 17. oktobra 1924 št. 32.796). 3. Protizakonito ni, ako je uradnik z ukazom postavljen v nižjo skupino, kakor jo predvideva njegov čin po členu 1. uredbe o razvrstitvi, ker zakon o uradnikih ne pozna čina, ampak deli uslužbenca samo po skupinah in osnovnih kategorijah (odločba z dne 17. oktobra 1924, št. 32039). 4. Nepravilna razvrstitev uslužbenca (člen 225) ni predmet spora pri državnem svetu, ko gre za vprašanje pravilne odmere družinske pokojnine dotičnega uslužbenca. Vprašanje o pravilni razvrstitvi bo državni svet raz-

pravljaj, kadar se pojavi to vprašanje kakor predmet posebne tožbe (odločba z dne 2. oktobra 1924, št. 33303). 5. Za 15 odstotkov povečana osnovna plača (člen 31) se računa v pokojninsko osnova samo onim vpokojenim uslužbenecem, kateri imajo 35 let efektivne državne službe, a vojna leta se ne računajo v dosego pravice za to povišanje (odločba z dne 24. oktobra 1924, št. 33633). 6. Na podlagi člena 146, 1. odstavek zakona o uradnikih je osnova za računanje družinske pokojnine osebnostna pokojnina uslužbenčeva, ki jo je imel ob smrti, ali ki bi jo imel, ako bi bil v tem času upokojen. Osnova za odmero osebne pokojnine pa je samo in edino plača, ki jo je imel dotični uslužbenec ob upokojitvi (odločba z dne 1. novembra 1924, št. 24.794). 7. Uslužbencu, kateri ima na dan upokojitve 34 let, 6 mesecev in 1 dan službe, ima pravico do polne pokojnine po točki 2, členu 239. zakona, ker se po členu 140. zakona začeto polletje računa kakor polno leto (odločba) z dne 3. novembra 1923, št. 34.642). 8. V primeri smrti državnega nameščenca, ako je dobila njegova rodbina pravico do pokojnine pred polnomočnostjo zakona o državnih uslužbencih, se družinska pokojnina ne sme odrediti po novem zakonu, ampak se mora odrediti na podlagi člena 240 tega zakona ter na podlagi plače uslužbenčeve na dan njegove smrti. (Odločba z dne 15. novembra 1924, št. 27.504). 9. Pri uradnikih, katerim gre v smislu člena 7. zakona o drž. uslužbencih 10-odstotno povišanje rednih prejemkov, se mora vzeti kakor temelj za računanje pokojnine za 10 odstot. povišana osnovna in položajna plača, a ne tudi povišana stanarina, ampak jim gre samo redna stanarina po členu 138. zakona. (Odločba z dne 20. novembra 1924, št. 36.342.) 10. Ob priliki nekega konkretnega primera, v katerem je neki minister izdal nov sklep in s katerim je prejšnji svoj sklep spremenil, je postavil državni svet tezo, da je samo sodiščem prepovedano, vračati se na svoje sklepe. Za administrativne oblasti velja načelo, da smejo svoje sklepe izpreminjati, če to zahtevajo javni interesi in če se s tem ne kršijo že pridobljene pravice. (Odločba z dne 19. novembra 1924, št. 34.334).

»Informacije« naših ministrstev. Nedavno je došlo v Caribrodu na naši obmejni postaji proti Bolgariji do težkega spopada med našimi in bolgarskimi železničarji, v katerem je obležalo več oseb ranjenih. Par dni po tem spopadu je obiskal bolgarski poslanik v Beogradu Vakarovski pomočnika našega zunanjega ministra Jovana Markoviča, da se informira o spopadu. Toda pomočniku zunanjega ministra je bila cela zadeva še popolnoma neznan. Poslanik je zato obiskal notranjega ministra, ki pa je ravno toliko vedel o spopadu, kot njegov kolega iz zunanjega ministrstva. Značilno je, da je bil o tem dogodku, ki bi lahko povzročil še razne diplomatske zapletitve, prej obveščen bolgarski poslanik, nego naše ministrstvo.

Francos — glavni tajnik Lige za človeške pravice na Balkanu. Listi javljajo, da bo posetil: Bulgarijo, Grčijo in Rumunijo glavni tajnik Lige za človeške pravice — Francos Henry Guernut. Predaval bo v omenjenih državah o delovanju francoske lige z ozirom na načrte tozadevne mednarodne lige. Pri tej priliki se bo Guernut poučil o raznih današnjih balkanskih problemih in pred vsem o vprašanju narodnih manjšin. K vesti o posetu Guernuta na Balkanu dostavlja hrvaško časopisje tale komentar: Škoda, da Guernut ne bo posetil tudi naše države. Par francoskih, zaveznških predavanj o človeških pravicah bi tudi nam ne škodovalo. G. Guernut bi se pri nas lahko poučil o doživljajih onih ljudi, ki se pri nas potegujejo za človeške pravice. V Beogradu so navdušeni za francoske parfeme, ali proživljajo Guernutove vrste, akoravno nosijo originalno francosko marko, pri nas ne dobijo odjemalcev in radi tega tudi Guernutu ni bil izstavljen potni list od naših oblasti kot človeku, ki širi prevratne ideje o človeških pravicah.

Nepričakovana Pašičeva darežljivost. Pašič je te dni potoval iz Beograda v Sarajevo. Na postaji Rajlovac se je vrgel pred stroj, ko je vlak že bolj počasi vozil v postajo, ruski begunec Pavel Markov. K sreči je imel strojevodja še toliko prisotnosti duha, da je stroj še pravočasno ustavil in Rusu se ni zgodilo prav nič. Trdijo, da je hotel ruski begunec prostovoljno v smrt radi bede, v kateri je živel. Ko se je Pašič vračal iz Sarajeva v Beograd, je izročil velikemu županu 2000 din. in ga prosil, naj jih izroči nesrečnemu in ubogemu Rusu.

Pegasti tifus se širi. Pred nedavnim časom se je pojavilo v Sarajevu več slučajev pegastega tifusa. Ker zdravstvena oblast ni takoj energično poskušala širjenje bolezni zatreti, so se kmalu pojavili tudi v drugih krajih Bosne slučajni te nevarne bolezni. Sedaj javljajo iz Slavonije, da je tudi tam že mnogo oseb obbolelo na pegastem tifusu. V Sremsu v Beočinu, v Rumi, Petrovaradinu, Novem Sadu in Osjeku se nahaja v bolnicah polno na tifusu obolelih bolnikov. V Novem Sadu je mestni fizikat nabil po mestu lepake, v katerih opozarja prebivalstvo na nevarnost bolezni; enake lepake bodo razširili po vsej Slavoniji. Dosedaj je zahtevala ta epidemija že mnogo smrtnih slučajev.

Borza. Italija 253.27—256.27, London 295—298, Newyork 61.46—62.46, Pariz 318.80—322.80, Praga 183—186, Dunaj 8.65—8.85, Curih 11.96—12.06. V Curihu notira dinar 8.40.

Jeklene valjčne zastore ter vsa ključavničarska dela izvršuje ter se priporoča za cenjena naročila ključavničarstvo Avgust Martinčič, Ljubljana, Rimska cesta 14. — Glej današnji inserat na zadnji strani!

Vinotoč „Stajerska klet“

Maribor, Kopališka ulica 17

(A. in M. Oset.)

V »Stajerski kleti«	Ce žalostna duša
Prijetno sedeti,	In v grlu je suša
Jabolčnik, vino	Le v »Stajersko klet«
Nikjer tako fino,	Ti idi sedet,
Nikjer tako po ceni	Tam kaplja iskreča,
Se v krčmi nobeni.	Veselje obeča!

Belo in črno vino liter od D 9.50 naprej ter jabolčnik liter po D 3.50. Toči se tudi čez ulico.

Iz Maribora.

Shod SLS za mesto Maribor se vrši v ponedeljek po Beli nedelji, dne 20. aprila 1925, v dvorani Zadrugne gospodarske banke na Aleksandrovi cesti. Začetek točno ob 7. uri zvečer. Govornika narodna poslanca Franc Smodej iz Ljubljane in Franjo Žebot. Vabimo vse naše somišljenike!

Koroški večer, ki bi se moral vršiti danes zvečer ob pol osmih v dvorani Zadrugne gospodarske banke, se mora vsled nujne zadržanosti predavatelja g. dr. K. Capudra v Ljubljani preložiti na petek, 24. aprila t. l. — Prosvetna zveza v Mariboru.

Drugi koncert Glasbene Matice se vrši neovrgljivo 6. maja t. l. Da se ga morejo udeležiti tudi zunanji prijatelji in ljubitelji naše pesmi, se je prireditev določila, kakor do zdaj običajno, na sredo večer pri Götzu. S pevskim zborom sodeluje tudi orkestralni oddelek Glasbene Matice, ki absolvirja nekaj svojih točk in z zborom skupno nastopa v prof. Beranovem osmeroglasnem »Hymnu«. »Hymnus« je mojstersko delo prof. Berana, ki zavoljo mogočne razsežnosti glasov na zbor stavi največje zahteve. Po vsebini pa je nekako velikonočna pesem slovanskega vstajenja in prerojenja. Matica ga poje prva. Pevski zbor bo večino pesmi, ki bo jih proizvajal na tem koncertu, pel tudi na svoji turneji v Beogradu in v hrvaških mestih. Solopartije so v rokah gđc. Clarici, gg. Živkoti in Faganeliji.

Visoka najemnina za stanovanja. V nekdanji konjeniški vojašnici v Mariboru, ki je sedaj last Slavenske banke, stanuje okoli 25 družin. Ta kasarna je bila predana od vojaške oblasti meseca decembra lanskega leta s tam stanujočimi strankami Slavenski banki. Zastopnik banke g. dr. Lipold je v začetku januarja t. l. sklenil pri sodišču z vsako posamezno stranko pogodbo na ta način, da mora vsaka v kasarni stanujoča stranka plačati za vsako sobo po 100 din. na mesec in obenem do 1. aprila t. l. izprazniti stanovanje. Poleg tega se je še zahtevalo od vsake posamezne stranke, da plača sodnijske in advokatske stroške 36.25 din., kateri znesek se je moral takoj poravnati. Ker pa stranke niso mogle do 1. aprila t. l. izprazniti stanovanja, se je z njimi sklenila pred velikonočnimi prazniki ponovna pogodba in sicer pod tem pogojem, da morajo stranke izprazniti vojašnico do 1. junija t. l. Seveda bode treba spet plačati sodnijske in advokatske stroške. Vsakega mu je znana razvalina nekdanje konjeniške kasarne. Najemniki so si mogli s svojim težko zasluženim denarjem popolnoma preurediti stanovanja, ker je bilo golo zidovje. Priskrbeti so si morali okvirje, šipe, vrata, ključavnice, popraviti štedilnike in sobe pobeliti, da so se nato zamogli vseliti. Torej ni zadosti, da so si stranke stanovanje same uredile, še zahteva banka od vsake sobe mesečno po 100 din. najemnine, ne da bi banka zgradbo popravila. Bolje bi bilo, da bi se Slavenska banka bolj zanimala za popravilo stanovanj, napeljavo luči in vode, kot pa za zvišanje najemnine! Stanovanjski urad prosijo odpomoči — vsi prizadeti.

Kaj se najemniku lahko zgodi za Veliko noč. Kraj: Kamnica pri Mariboru, udeležujejo se pa najemnik-kronski penzionist in par pavov, ki si jih je nabavil hišni lastnik. — Pava — samec in samica kot ponosna ptiča se upirata kršitvi svobode ter izrabljata vsako priliko za beg. Hišni upravitelj pa radi tega napravi kraten proces — duri na cesto kratkoma zapre in tako se zgodi, da mora najemnik-penzionist s pavovim parom prenašati in deliti ujetništvo. Protesti ne pomagajo, hišni upravitelj pravi, naj se obrne na hišnega gospodarja za odpomoč in ko se to zgodi slučajno in indirektnim

potem, je uspeh ta, da hišni lastnik nad hišnimi vrati v lepem okvirju razobesi — hišni red za najemnike mesta Maribor.

Narodno gledališče. Repertoar: Danes, v petek, dne 17. aprila: Zaprt. — Sobota, dne 18. aprila: »Peterček«, Ab. B. kuponi, Zadnjič v sezoni. — Nedelja, dne 19. aprila: »Baletni večer.« Gostovanje baleta ljubljanske opere pod vodstvom baletnega mojstra g. Aleks. Trobiša. — Ponedeljek, dne 20. aprila: Zaprt.

Veliki baletni večer v našem gledališču. V nedeljo, dne 19. t. m., zvečer bomo imeli priliko videti v našem gledališču nastop celokupnega baleta ljubljanske opere pod vodstvom baletnega mojstra g. Trobiša. Poslednji je bil svoječasno baletni mojster na operi v Draždanah. Balet ljubljanske opere se je baš zadnje čase posebno razvil in je pod umetniškim vodstvom baletnega mojstra g. Trobiša izvanredno napredoval. Posebno pozornost pa je vzbudil ljubljanska balet pri svojem zadnjem večjem nastopu v ljubljanski operi in to s sporedom, ki se bo v polni meri izvajal v nedeljo tudi na našem odru. Spored je jako pester, izbran z večšo umetniško roko in obsega »Smrtno tarantello«, mimodramo v sedmih slikah, kjer bodo nastopili vsi soloplesalci in ves baletni zbor. Poleg tega je na sporedu še 10 posameznih plesnih točk, vsebujočih najraznovrstnejše karakterne in druge plesne. V »Smrtni tarantelli« kot v posameznih baletnih točkah nastopata vedno med drugimi soloplesalci primabalerina ljubljanskega opernega baleta gđc. Svobodova ter baletni mojster g. Trobiš. — Ker bo ta zanimiv plesni večer samo enkrat v tej sezoni, opozarjamo cenjeno občinstvo, da si čimprej rezervira vstopnice. Cene operne. (Telefon 382.)

Novosti v drami. Drama pripravlja v prevodu in režiji g. Koviča krasno rusko dramo Čehova »Tri sestre.« Vloge treh sester so poverjene gospej Bukeškovi, gospej Gaber, jelčičevi in gđc. Kraljevi. Nastopi pa poleg njih skoro ves dramski ansamble. — Vzporedno z dramo »Tri sestre« pa se študira v režiji g. Bratine Shakespearejeva najboljša, najpopularnejša in veličastna drama »Hamlet.« Premijera »Treh sester« bo začetkom prihodnjega tedna, ne dolgo zatem pa premijera »Hamleta.«

Cecilijino društvo za stolno župnijo v Mariboru ima v nedeljo, dne 19. t. m. ob 11. uri v društveni pevski sobi v stolnem župnišču svoj redni občni zbor. Ako ob 11. uri ni dovoljno število članov navzočih, se vrši občni zbor pol ure pozneje pri vsakem številu članov. Odbor.

Društvo stanovanjskih najemnikov za Maribor sklicuje izredni občni zbor za nedeljo, dne 19. aprila t. l., ob 10. uri dopoldne v kazinsko dvorano s sledečim vspeedom: 1. Aktualnosti. 2. Volitev novega odbora. 3. Slučajnosti. Udeležba je za člane obvezna. Nečlani nimajo vstopa.

Književnost.

Dr. Janez Ev. Krek, Izbrani spisi III. zvezek: »Socializem« iz leta 1901. Druga neizpremenjena izdaja. Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani 1925. Cena brošuri 80 D. — V zadnjem času so dr. Krekov »Socializem«, ki je že davno počel v knjigotržtvu, plačevali po 300 do 400 din. za izvod, pa ga še ni bilo nikjer dobiti. Iz tega dejstva izvira prvič, da so vsi tisti, ki so bili srečni posestniki te dragocene knjige, znali čuvati to redko in iskano knjigo kot dragocen zaklad, in drugič, da je bilo vedno dovolj ljudi, ki so hoteli dobiti ta biser v svojo knjižnico, pa magari za ceno 2000 K. Zato je storilo založništvo veliko kulturno delo, ko se je odločilo iznova izdati to dragoceno knjigo našega največjega politika in najbolj globokega socialnega delavca. Ustreglo je živi potrebi in zamašilo občutno vrzel v naši strokovni literaturi. Delo je danes staro komaj 25 let in je ob svojem srebrnem jubileju ravno tako aktualno, kakor je bilo takrat, ko je izšlo. Saj resnica je učna, neizpremenljiva in ne zastara nikdar. »Socializem« nosi v sebi izžgan pečat orjaške Krekove osebnosti. Krek ni hotel napisati strogo znanstvene, filozofske razprave o socializmu, on je zbral svoje tozadevne misli v enotno niz in je ustvaril svoj socialni program. Da je bil ta program dober, o tem je dane sprečičana vsa Slovenija, ki je ravno po Krekovem »Socializmu« podžgana in organizirana, še danes v vrstah idejnih učencev Krekove šole. In ta stranka, ki ji ni treba 25 let izpreminjati svojega socialnega programa, je zidana na trden temelj in to je pač granitna skala dr. Krekovega duha. Ta knjiga je agitator, organizator, političen vademecul in nedosežen ideal vsakomur, ki se hoče natančneje poučiti o miselnosti Kreka. Odprto srce, gorko ljubezen, hladno misel in konsekvantno izvedeno prepričanje, to je bila moč dr. Kreka. Tako je tudi

BLEŠČEČE BELO PERILO Z ZLATOROG MILOM!

ZLATOROG

Širite „Našo Stražo“!

njegovo delo »Zgodovina Socializma«, ki jo podaja v tej knjigi prvi slovenski Jugoslovan, je obdelana s tako pridnostjo, takim znanjem in tako dovršenostjo, da upliva na bralca kakor razodetje. V predgovoru beremo: »Kdor hoče razumeti naš čas, razumeti sedanjo Rusijo, Nemčijo, Anglijo itd., mora poznati razvoj socializma. Zato nam je ta knjiga potrebna skoraj kakor vsakdanji kruh.« In te besede lahko podpiše vsak, kdor je Krekov »Socializem« preštudiral in sprejel vase. V knjigi najdeš vzorno obdelana poglavja o družbi, o pravičnosti in pravu, to je o lastninski pravici, o rodbini in narodu, o državi itd. Nato sledi zgodovina socializma pri Francozih od leta 1848, o Marxu, o komunistih, o katoliško-socialnem programu, o anarhizmu, o delavskem gibanju itd. Skratka, o vsem, kar želiš vedeti, izveš iz Krekovega »Socializma.« Rabil bo to knjigo filozof, dijak, učitelj, govornik, politik, inteligent in preprosto človek. Vsakemu bo izvrstno služila, vsakemu bo koristila. Koliko snovi bo nudila izobraževalnim društvom, koliko pobude delavstvu, kaj pripomočkov informacijskega nemu. Slog tega Krekovega dela je krepak, Krekov, in vendar lep, čist, preprosta slovenščina, kot jo beremo malokdaj in malokje! Prikupi se Ti, pa bodi še tako jezikovno usmerjen. Zato bo ta knjiga našla pot v zadnjo gorsko vas in od vsehovsod bo le hvala o njej. Zakaj upravičena potreba je postala nova izdaja tega najboljšega tozadevnega slovenskega dela. Ker je tiskana knjiga vsled velikih stroškov v nepreveliki nakladi, sežite hitro po njej, ker je gotovo, da si bo našla pot preko ožjih mej slovenske domovine, tja preko Hrvatov do bratov Srbov. Knjiga se dobi v vseh knjigarnah.

Knjige Matice Hrvatske za to leto so izšle in se bodo v najkrajšem času dobile pri poverjeniku prof. Iv. Fawai, realka, Maribor. Člani dobe za 60 D pet knjig, in sicer: 1. Gjalski: Dolazak Hrvata, historična novela; 2. Domjanič: Izbrane pjesme; 3. Kassowitz-Cvijić: F. Z. Kuhač, monografija; 4. Ladanijski: Iz liječnikove duše, črtice; 5. A. Muradbegović: Haremske novele. Zakladniki dobe te knjige za 40 D. Izredno so izšle sledeče: Vj. Novak: Izbrane pripovedi 45 D; Shakespeare: Oluja 20 D; dr. Musić: Hrvatsko slovenski riječnik 12 D. — Vezava za vsako knjigo 16 D. — Obično se dobe vezane. Prijave sprejema ustno in pismeno poverjenik (drž. realka).

Priporočljivi izdaji Sv. pisma novi zakon. Ljubljanska bogoslovna akademija je izdala zelo priročno izdajo Sv. pisma, in sicer I. del: evangeliji in apostolska dela. Knjigo je založilo Katoliško tiskovno društvo v Ljubljani in jo je dobilo po vseh knjigarnah. Cene knjigi so: broširana stane 48 D, vezana 60 D in elegantno vezana 84 D. — Cirilova Tiskarna ima v zalogi priporočljiv prevod Sv. pisma novi zakon od prof. Zidanška. Ta knjiga stane v platno vezana 10 D.

Nove šmarnice za l. 1925 so izšle v tiskarni sv. Cirila v Mariboru pod naslovom: Marija naša ljubljena. Spisal jih je veleč. g. dr. Ivan Žagar, župnik v Dobju. Stanejo s poštnino vred 21 dinarjev. Častilci Marijini, sežite po njih!

Goriška Mohorjeva družba. Rek nabiranja članov se podaljša približno še za en mesec. Za 15 din. se prejme štiri knjige. Prosim, da se članarine ne pošilja vnaprej, plača se lahko naknadno po prejemu knjig. Ker ne morem vsem prijavitelcem odgovarjati, jih obveščam tem potom, da so vsi vpisani. — Poverjenik: Ljudevit Zorzut, Maribor, Wildenrainerjeva ulica 6 II. Knjige so za leto 1926. Stari letniki so že vsi pošli.

LISTEK.

Slike iz Balkana.

(Dalje.)

»Takoj, takoj,« odgovarja Novo, »nekaj vam povem, kar se v Črni gori ni slišalo od kosovskih časov sem. Sinoči tako ob sedmih sreča mene in Obrena tisti Mičun Povičević, ki dela pesmi ter pravi, naj greva v Zetski dom, da vidiva »Kosovski boj.« — »Kosovski boj v Zetskem domu? — Ali Mičun nori ali pa name-

rava kako norčijo iz nas starih ljudi. — Z Obrenom je končno le kreneva proti Zetskemu domu in tam je res vse polno ljudi. Rineva se skozi gnečo ter stoji pred dvorano, kjer gori na stropu gotovo nad sto sveč. Ljudje si kličejo sama kosovska imena: car Lazar, Miloš Obilić, Vuk Branković — ter se rinejo k nekim vratcam in linam, da kupijo neke listke ali karte. — Ko slišiva, da se brez listka ne vidi kosovskega boja, hajdi še midva po en tak listek in v dvorano, ki je bila polna sedežev. Tu čakamo četrte ure, ko se dvigne spredaj neka plahta, za njo se pa pokažejo ljudje s kalpaki in sabljami, prav tako kakor kosovski vojvode. Ljudje naokrog začnejo klicati: Evo, to je car Lazar — — — evo, tam je Miloš — — — pogledite Vuka! — Ljudje za plahto nekaj govorijo, parkrat se menjajo, eni pridejo drugi odidejo, plahta se zopet spusti, pa zopet dvigne in ko poslušamo govorjenje, si vedno mislim: zdaj, zdaj začne boj. Ko se je plahta tretjič dvignila in se je pokazal Vuk Branković, sem pa rekel Obrenu: Čuj, brate! Če Vuk začne izdajati carja, pa skočiva tudi midva! — — — Obren samo pokima in midva že skočiva naprej s klicem: »Udrite Črnogorci!« — Dvakrat ali trikrat sem tudi ustrelil z revolverjem in nastal je silen dirindaj v dvorani. Ljudje so se trli pri vratih ven in ko sva midva predrla tudi skozi plahto, vidiva tam zadaj te spake od glumcev, kako kadijo in se še smeji med seboj, ko da bi bila vse samo šala. »Kaki ste vi poganski sinovi, da se rogate kosovskemu boju in kosovskim junakom?« — zavpijem nad njimi, enega oplazim s čibukom, drugi mi pa pravijo, da jim je vlada sama naredila, naj igrajo kosovski boj. Kako je torej s temi vražjimi glumci? Čas je že bratje, da glasujemo in pridemo v tej zadevi na jasno. — — —

Dvigne se mladi študirani poslanec Labud Gojnič ter pravi: »Meni, gospodje, je žal, da predgovorniki ne razumejo značaja in pomena gledališča. To je danes vendar po celem svetu — — —

»Molči, molči, mladič!« Vpijejo stari poslanci. »Ti nepridiprav boš nam pravil, da ne vemo, kaj so glumci in kaj je kosovski boj!« — — —

Predsednik zveni in opominja na red, poslanec Gojnič beži iz skupščine in končno se tudi starini med hrupom razidejo.

Zunanja politika.

Ob otvoritvi seje opozori predsednik skupščine Mile Dožić poslance, da so na dnevnem redu važna zunanje-politična vprašanja in naj se poslanci pred tem omejijo le na najvažnejše.

Djuro Drecun: »Prosim vlado, da mi odgovori, zakaj se srbski poslanik Petković seli iz Črne gore, ko mu je bilo vendar tako lepo pri nas in se je Gospodar več z njim razgovarjal, kot s kakim starim Črnogorcem. Nekaj se govori o poslaniku po Črni gori in zato bi rad vedel, če ni morda zagrešil kako napako v diplomatski politiki.«

Minister Vučković: »Gospodje, odhod srbskega poslanika ni naša stvar, ampak stvar srbske vlade. Namesto gospoda Petkovića bo prišel drugi poslanik.«

Poslanec Čelebić: »E, če je tako, potem je pa druga stvar. Če pride drugi na njegovo mesto, potem pa Petkoviću voščim srečno pot.«

Novo Grujić: »Prosim koga od ministrov, naj mi razjasni, kako je to, da že precej časa krog meje pokajo puške. Med Turki in Arnavti se bije boj, mi pa sedimo tukaj kakor na paši. Prosim vlado, naj se lepo in bratski dogovorimo, ali zgrabimo za puške ali ne.«

Krsto Tokov: »To je prav, kar je Novo povedal in jaz mislim, da ni prav pustiti Turkom ubijati Arnavte na našem pragu.«

Mujo Vlahović: »Čul sem od ljudi, ki se razumejo na politiko, da je v turškem čarstvu napravljena Arnavtom velika krivica in odkar je sultan Amid pregnan, se Arnavte preganja ravno zato, ker so temu sultanu bili zvesti. Mislim, da je bil Amid na dobrem kontu (računu) našem Gospodarju in da bi morali pomagati Arnavtom, ko jih danes Turki radi Amida preganjajo.«

Notranji minister Djukanović: »Mi ne smemo pomagati Arnavtom, ker bi to ne bilo prav Rusiji in dru-

gim silam, da se pa Arnavtom godi krivica, to pa ve vsak Črnogorec. Bratje, pustimo to stvar Gospodarju, pa kakor on reče.«

Na eni prihodnjih sej je podal vladni predsednik stari Lazar Tomanović sledeče poročilo:

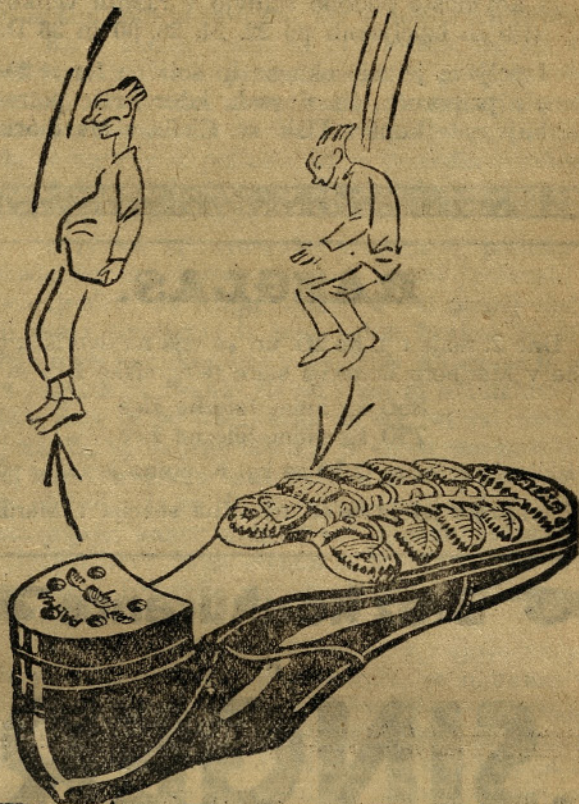
»Vam, gospodje poslanci, je znano, da okrog naše meje že toliko časa pokajo puške. Arnavti in Turki so stopili v pravo vojno. Mi smo se do danes držali popolnoma nepristransko, nismo pomagali ne Turkom in Arnavtom in Nj. Veličanstvo kralj in vlada so delali vse, kar so nalagali interesi države in kar je zahtevala splošna politična situacija za red in mir na Balkanu. Ali sedaj se je pri vsem tem vendar nekaj zgodilo, kar mi nalaga dolžnost, da Vas obvestim kot narodne poslance — — —

»Kaj je bilo za sv. Petra?« — govori vendar! — grmijo klici iz poslanskih klopi, vladni predsednik pa nadaljuje: »Turska grozi — — —

»Kaj, grozi?« — Pa se dajmo! Vojna in nič drugega na svetu — vojna vojna!« — odmevajo junaški in veseli klici od vseh strani.

Ministri mirijo in šele po daljšem času se predsedniku vlade posreči, da nadaljuje: »Kralj in vlada so o tem obvestili Rusijo in tako sedaj stoji stvar, o nadaljnjem razvoju bo pa vlada obveščala narodno skupščino.«

(Dalje sledi.)

PALMA

kaučuk podbetniki in odo'ati

vzdržijo vsako vreme, so prožni in higienični.

Dva učenca se sprejmeta, učni čas dve leti pri dnevnem plači. Sedarstvo Pichler, Maribor, Franciška ulica 11. 175 2-1

Prevajanje in prepisovanje spisov oskrbuje »Posredovalec«, informativni in posredovalni bureau, Ljubljana, Sv. Petra cesta 23.

Premog iz svojega premogokopa pri Veliki Nedelji prodaja Slovenska premogokopna družba z o. z. v Ljubljani, Wolfova ulica št. 1 I 107

Prima Dürkopp šivalni stroji in kolesa po najnižjih cenah pri Alojzu Ussar, Maribor, Krekova ulica 14. 103

Roza Korber, roj. Burg, naznanja v svojem in v imenu svojih otrok Josipa in Rozerl ter vseh ostalih sorodnikov, prijateljev in znancev pretužno vest, da je njih nepozabni, iskreno ljubljani soprog, oziroma oče, brat, svak in stric, gospod

Jos. Korber,
posestnik,

v sredo, dne 15. aprila 1925, ob 17. uri, po dolgi bolezni, previden s tolažili sv. vere, v 58. letu svoje dobe in po neutrudnem delovanju mirno v gospodu preminul.

Pogreb nepozabnega pokojnika se vrši v petek, dne 17. aprila 1925, ob 2. uri popoldne iz hiše žalosti, Lajtersberg št. 259, na mestno pokopališče v Pobrežju.

Sv. maša zadušnica bo darovana dne 18. t. m. ob pol 9. uri v frančiškanski župni cerkvi.

Lajtersberg pri Mariboru, 16. aprila 1925.

Posebni parti se ne bodo izdali.

Občinski urad Lajtersberg

javlja tužno vest, da je preminul njen dolgoletni odbornik gospod

Jos. Korber,
posestnik v Lajtersbergu,

po dolgi in mukepolni bolezni v 58. letu svoje dobe.

Pogreb se vrši v petek, dne 17. aprila 1925, ob 2. uri popoldne iz hiše žalosti, Lajtersberg št. 259, na mestno pokopališče v Pobrežju.

Lajtersberg, dne 17. aprila 1925.

Časten mu spomin!

Somišljeniki, šrite naše liste.

Priporoča se
Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Za poljske križe

si mnogi želijo Kristusove podobe (korpuse). Da ustreže ljudem, jih je oskrbela Tiskarna sv. Cirila v Mariboru, kjer se dobijo po sledečih cenah: 65 cm veliki po 550 D, 75 cm veliki po 600 D, 80 cm veliki po 700 in 800 D, 90 cm veliki po 800 D, 100 cm veliki po 950 D in po 1280 D, cm veliki po 1700 D.

Stenski križi

z leseno podobo (korpuse) stanejo: Velikost 20 cm po 42 in 77 D, 25 cm po 55 in 90 D, 30 cm po 77 in 100 D, 35 cm po 96 in 115 D, 40 cm po 140 D.

Stenski križi

s kovinasto podobo stanejo v znih velikostih p 4, 12, 18 in 24 D.

Stoječi križi

s kovinasto podobo stanejo v različnih velikostih in izpeljavah po 22, 24, 28, 30 in 36 D.

Izpeljava je zelo okusna in solidna ter se topla priporoča, da si vsak, kdor križe potrebuje, iste kupi v Tisk. sv. Cirila v Mariboru.

RAZGLAS.

Dne 2. maja t. l. ob 16. uri se vrši na dvorišču glavne pošte v Mariboru licitacija stare telegrafske žice in sicer:

850 kg 5mm železne žice

750 kg 4mm železne žice

po izključni ceni din. 0.50 za kg. Kupnino je takoj položiti.

X. terenska telegr.-telef. tehnična sekcija v Mariboru

Brez konkurence
je

„SINGER“
ŠIVALNI STROJ.

Dobro blago je vedno po ceni.

Maribor, Šolska ulica št. 2.

VOLTA

DOMAČA
ŽARNICA

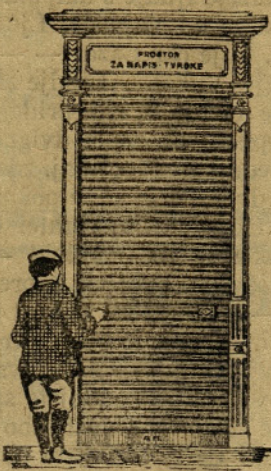
TOVARNA
VOLTA D.D.
MARIBOR

Ustan. leta 1879.

Telefon št. 553.

Ključavničarstvo

AVGUST MARTINČIČ
LJUBLJANA, Rimska cesta 14

— prvo in edino podjetje za napravo jeklenih valčnih zastorov v Sloveniji —
priporoča napravo novih valčnih zastorov in popravo istih po konkurenčnih cenah ter ima vse pripadajoče blago stalno na skladišču.

Izdeluje in se priporoča za naročilo

solčnih plaht, okrižij vsake vrste od priproste do najbogatejše izpeljave, škarjasta omrežja, železja za štedilnike, ventilacije raznih vrst, razna okovja, železna vrata in okna, okrogla železna stopnišča, predpečnike iz železa in bakra.

Stalna zaloga štedilnikov

v priznani vestni in solidni izvršitvi!

Pra ila!

MEHANIČAR IVAN LEGAT
specialist za pisarniške stroje

Maribor, Vetrinjska ulica 30.

Telefon št. 434.

CEMENT
APNO la.
TRAYERZE

in vse vrste železnine
po najnižji ceni se
dobi na drobno in de-
belo pri tvrdki

Ivan Koražija
trgovina z železnino
: **Maribor** :
Aleksandrova cesta 42
Meljska cesta 1.

Najcenejše in najuspešnejše

oglašujete

samo potom

Oglasnega zavoda

F. Voršič-a

naslednik,

Maribor, Slomškov trg 16.

Pojasnila brezplačno!

**Pletene vrtno garni-
ture in stojala za
cvetlice**

ima v največji zalogi

IGO BALOH

Maribor, Gosposka ul. 15

Priporočam se za lična, trpežna čevlarska dela po meri in popravila. Ivan Ekart, čevljar
Koroška cesta 34, Maribor.

?

**Ali sem že ob-
novil naročnino?**

Denar naložite

najboljše in najvarnejše
pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru,
Stolna ulica št. 6
I. Z. Z. N. Z.,
Stolna ulica št. 6

ki obrestuje hranilne vloge po

8% in 10%
oziroma po dogovoru.

OTVORITEV

nove moderne veletrgovine

v najkrajšem času

MARIBOR. ALEKSANDROVA CESTA 25

Zadružna gospodarska banka d. d.,

Podružnica v Mariboru.

V lastni, novozgrajeni palači, Aleksandrova cesta 6, pred frančiškansko cerkvijo.
Izvršuje vse bančne posle najkulantneje! — Najvišje obrestovanje vlog na knjižice in v tek. računu.

Pooblaščen prodajalec srečk državne razr. loterije